

METAFILOSOFI

Refleksjoner rundt hva filosofi er, og hva som er grensen for den filosofiske diskusjonen, har vært et tema gjennom hele filosofiens historie. Filosofi er forløper til en rekke andre disipliner, men disse har etter hvert gått ut av denne diskursen. Temaet «metafilosofi» synes derfor å være noe ikke bare filosofer, men også andre tenkere har måttet ta stilling til, særlig spørsmålet om når noe *slutter* å være filosofi. Psykologi, som er en relativt ny disiplin, har sterke røtter i filosofien, og selv om termen «psykologi» først ble brukt på det 15. århundre, har dens historie og selve definisjonen av hva psykologi er, vært drevet frem av filosofer, fra Aristoteles' *De Anima*, gjennom Descartes og dualismedebatt, til Leibnitz' parallelisme og de tyske filosofenes *idealisme*, osv. Selv Hartley, James og John Stuart Mill omtales som psykologer, nærmere bestemt assosiasjonspsykologer, i psykologihistorien. Men var disse egentlig psykologer, eller var de filosofer? Hva er en filosofis virke, hva *definerer* den og hva *skiller* den fra andre vitenskaper? Dette er noen av spørsmålene vi må ta innover oss i en diskusjon av «metafilosofi», en diskusjon om blant annet hva filosofi *er*, og hva den *ikke er*.

I dette nummeret av Filosofisk supplement har vi stilt spørsmålet «Hva er metafilosofi?». Vi har fått en rekke ulike refleksjoner rundt nettopp denne problemstillingen, og hvilke metafilosofiske spørsmål man kan, og kanskje bør diskutere under et slikt tema. Det finnes få klare holdpunkter og posisjoner, og usikkerheten rundt hva filosofi er og bør være, er så stor at vi ønsket å tilnærme oss problemet på en litt annen måte.

Først presenterer vi en artikkel av Tomas Midttun Tobiassen der han prøver å tegne opp en måte filosofien forholder seg til vitenskapen, og da særlig psykologien. I artikkelen med navnet «Opp av lenestolen og inn i laboratoriet» skriver Tobiassen om et mulig forskningsprogram innen moderne analytisk filosofi. Han forsøker å vise hvordan en eksperimentell tilnærming til filosofi kan belyse en rekke filosofiske spørsmål. Spørsmålet om dette er filosofi *per se* er vanskelig, men vi må likevel forstå grenseverdiene for den filosofiske aktiviteten om vi skal ha noe håp om å få et begrep om hva filosofien er. Tobiassen ønsker på denne måten å vise hvordan denne grenseutvidelsen for hva filosofi er kan gi en rekke svar på klassiske filosofiske problemstillinger, blant annet knyttet til folks intuisjoner.

Tematikkens svært høye abstraksjonsnivå og uklare grense gjør at vi også ønsker å tydeliggjøre en del av den meningsbrytningen som foregår, som regel implisitt, på et fundamentalt filosofisk nivå. Ved klarere å stille ulike posisjoner opp mot hverandre kan vi samtidig se hva selve tematikken beror på. Redaksjonens Jon Furholt valgte derfor å invitere Tomas Midttun Tobiassen til en mer inngående diskusjon. I dette nummeret finner du derfor en dialog mellom Furholt og Tobiassen, trykt i sin helhet, der det grunnleggende stridsspørsmålet er over hvilke spørsmål filosofien kan og bør stille. Jens Kristoffer Haug presenterer i dette nummeret et oversatt utdrag fra Heideggers essay «Om sannhetens vesen». Denne svært vanskelig tilgjengelige teksten kommer også inn på en del metafilosofiske betraktninger over Værens mening og det vesentlige vesen, og Haug gir oss noen redskaper for å håndtere et aspekt ved Heideggers vending.

I dette nummerets *Frem fra Gjemselen* skriver Jenssen om den spanske karmelittmunken Johannes av Korsets begrep om «sjelens forening med Gud», og hvordan denne doktrine om foreningen av sjelen og Gud, snarere enn å fordre en substansdualisme, uttrykker en virkeliggjørelse av sjelen i foreningen med Gud, og således forener de to størrelsene. Vi har òg et interessant intervju med Professor Jennifer Saul fra Sheffield Universitet, «What is it like to be a woman in philosophy», der kvinners rolle i filosofi diskuteres, eller snarere: kvinners *diskriminerte* rolle, og hvordan vi kan endre den forfordelingen som eksisterer i filosofien. Espen Stabell tar utgangspunkt i den norske oversettelsen av Hegels *Naturfilosofien* fra 2009, og gir et innblikk i bokas filosofiske og idéhistoriske verdi i dag. Vi fortsetter også med Masterkritikk som vi begynte med i #4/2010, denne gangen med Jens Oscar Jenssens masteroppgave om *Forening med Gud – Et ikke-dualistisk perspektiv på Johannes av Korsets doktrine* under Ørjan Steiros kritiske blikk.

Vi vil òg rette oppmerksomhet til leserne mot essaykonkurransen til Filosofisk supplement, hvor vi stiller spørsmålet «Har vitenskapene mistet kjærligheten til visdom?». Vi oppfordrer alle til å ta pennen fatt!

God lesing!

Jon Furholt &
Victoria Hannevold Koritzinsky,
redaktører